

Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Speciální školy, Ostrava-Zábřeh, Kpt. Vajdy 1a

Kpt. Vajdy 1a/2656, 700 30 Ostrava-Zábřeh

Identifikátor školy: 600 026 884

Termín konání inspekce: 16. – 19. březen 2004

Čj.:	n6-1141/04-11091
Signatura:	kn6nx528

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ Personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004.
- ❖ Materiálně technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004.
- ❖ Průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální školy Ostrava-Zábřeh, Kpt. Vajdy 1a byly zřízeny Krajským úřadem Moravskoslezského kraje na základě usnesení zastupitelstva kraje č. 20/774/1 ze dne 18. prosince 2003, č. j. ZL/041ú2001. Adresa zřizovatele: Krajský úřad Moravskoslezského kraje, 28 října 117, Ostrava 2. Speciální školy jsou příspěvkovou organizací. Škola sdružuje:

- Zvláštní školu s kapacitou 210 žáků, která pracuje podle Vzdělávacího programu zvláštní školy č. j. 22 980/97-22.
- Pomocnou školu s kapacitou 60 žáků, která pracuje podle Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy č. j. 24 035/97-22.
- Přípravný stupeň s kapacitou 15 žáků, který se řídí Vzdělávacím programem pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy č. j. 24 035/97-22.
- Školní družinu s kapacitou 36 žáků.
- Školní jídelnu s kapacitou 500 jídel.
- Speciální pedagogické centrum pro zrakově postižené a koordinaci poradenství v Moravskoslezském kraji pro klienty s poruchou autistického spektra.

Ve škole je vzděláván jeden žák podle Vzdělávacího programu základní školy č. j. 25 018/98-22.

Žáci zrakově postižení jsou vzdělávání podle upraveného učebního plánu dle instrukce MŠMT ČR č. j. 22 833/95-24.

Žáci jsou zařazováni podle věku a handicapu do jednotlivých vzdělávacích programů. Ve speciálních třídách jsou vzdělávání žáci s autismem a více vadami. Žáci, kteří nemohou vzhledem ke svému tělesnému nebo smyslovému postižení a dalšímu zdravotnímu oslabení plnit osnovy, jsou vyučováni podle individuálních programů a Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy schváleného MŠMT ČR č. j.15 988/2003-24. Ve škole jsou vzdělávání žáci s diagnózou autismus.

Škola poskytuje tuto komplexní péči o handicapované žáky v podmínkách speciální školy:

- Řečová výchova
- Speciální pedagogická péče o žáky s vadami zraku
- Individuální logopedická péče
- Dorozumivací dovednosti
- Léčebná rehabilitace – zajištěna pojišťovnou
- Sociální speciálně pedagogické poradenství
- Speciálně pedagogickou diagnostiku

- Individuální péče o žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí
- Rozvoj vnímání a smyslů metodou *Snoezelen*
- Kompenzační a rehabilitační pomůcky
- Pitný režim včetně školního mléka
- Stravování
- Zájmovou činnost

Škola má statut Fakultní školy pro Pedagogickou fakultu Ostravské university. Má akreditaci MŠMT ČR pro další vzdělávání pedagogů v programu *Výchova a vzdělávání dětí s více vadami*.

Škola realizuje projekt „Zdravá škola“, obdržela certifikát o přijetí do sítě projektu Státního zdravotního ústavu České republiky.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výuka sledovaných předmětů byla zabezpečena dvaceti třemi vyučujícími, sedm vyučujících nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Úvazky vyučujících jsou přiděleny s přihlédnutím k jejich odborné a pedagogické způsobilosti, k jejich zkušenostem a zájmům. Výchovná poradkyně splňuje předepsané kvalifikační předpoklady pro výkon funkce.

Organizační řád školy č. j. 1/2003 ze dne 25. 8. 2003 určuje organizační strukturu školy a systém řízení. Řád vymezuje povinnosti a práva pedagogických pracovníků, třídních učitelů a ostatních zaměstnanců. Operativní problémy školy jsou řešeny na poradách užšího vedení školy každý týden. Je tvořeno ředitelkou školy, jejími zástupkyněmi, výchovnou poradkyní, vedoucí školní družiny, vedoucí školní jídelny a školníkem. Přílohou organizačního řádu je schéma organizační struktury, provozní řád, traumatologický plán a organizační řády jednotlivých pracovišť.

Řád školy, schválený dne 25.8. 2003, bez č. j. obsahuje ustanovení o chování žáků, docházce do školy, zacházení s učebnicemi, školními potřebami a školním majetkem, povinnosti chránit zdraví své i svých spolužáků, stanoví další pravidla vnitřního režimu školy, provozu školy a povinnosti pracovníků školy. Obsahuje i práva žáků školy, je v souladu s Úmluvou o právech dítěte.

Jako poradní orgán ředitelky školy je zřízena rada školy. Pedagogická rada se schází pravidelně, ve školním roce 2003/2004 se sešla čtyřikrát, zabývala se organizací a zahájením školního roku, schválila školní řád, seznámila se s organizačním řádem školy, projednala povinnosti pedagogických pracovníků, přidělení funkcí, pověření vedením kabinetů a způsob spolupráce s metodickými sdruženími. Z jednání rad jsou pořizovány přehledné a výstižné zápisy.

Ve škole pracuje 6 metodických sdružení, předávají informace mezi vedením školy a pedagogy formou pracovních schůzek, informacemi v *informačním systému školy* a individuálními konzultacemi. Organizuje ukázkové a náslechové hodiny, spolupracuje při tvorbě tematických plánů, podílí se na organizaci výstavek, soutěží exkurzí a zájmové činnosti žáků.

Přenos informací uvnitř školy vůči zaměstnancům je promyšlený a funkční. Sborovna školy je *informačním centrem*, jsou zde soubory všech učebnic pro jednotlivé typy speciálních škol, videotéka, odborná literatura, denní tisk a časopisy. Aktuální informace jsou umístěny na

nástěnkách (týdenní plán práce školy, kulturní akce, semináře atd.). Na otočných panelech jsou všechny školní dokumenty, organizace školního roku, delegování pravomocí. Součástí *informačního centra* je pracovna sborovny, která je vybavena dvěma PC s připojením na internet (v programu *Diář* jsou veškeré potřebné předpisy a zákony, v programu *Bakalář* je evidence žáků), kopírkou, psacím strojem a telefonním automatem. Aktuální informace pro vyučující i žáky jsou zprostředkovány školním rozhlasem. Informace jsou předávány i písemnou formou pokynů, při jednáních metodických komisí a na pedagogických radách.

Vedení začínajících a nekvalifikovaných pracovníků je zabezpečováno prostřednictvím zkušených uvádějících učitelů, formou hospitací a ukázkových hodin. Kvalita výuky je kontrolována v rámci hospitační činnosti.

Vedení školy má zpracovaný plán kontrol, který je součástí ročního plánu školy. Součástí kontrolní činnosti v oblasti výchovy a vzdělávání jsou hospitace. Hospitační činnost byla zaměřena na:

- sledování kvality výuky a plnění jednotlivých vzdělávacích programů
- vyhodnocení efektivity *TEACCH programu* – strukturované učení s vizualizací
- vyhodnocení efektivity rehabilitačního vzdělávacího programu
- hodnocení práce školní družiny a školního klubu
- využívání odborných učeben
- hodnocení práce začínajících učitelů

Kontrola je zaměřena i na plnění individuálních vzdělávacích plánů. Závěry hospitací jsou projednávány s vyučujícími. Kontrolou záznamů z hospitační a kontrolní činnosti byl shledán soulad s plánem kontrol.

Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je zaměřen na rozšiřování kvalifikace, rozvoj a kultivaci osobnosti pedagoga. Devět pedagogů studuje dálkově na vysoké škole pedagogického směru, byla uskutečněna řada stáží na zahraničních školách obdobného typu. Je využívána nabídka Pedagogického centra Ostrava, akce institucí akreditovaných MŠMT. Součástí dalšího vzdělávání je účast učitelů školy na seminářích pořádaných v rámci programu *Výchova a vzdělávání dětí s více vadami*.

Ředitelkou školy je pravidelně prováděno hodnocení zaměstnanců školy, probíhá jednak podle kritérií pro rozdělení pohyblivých složek platů a také podle výsledků kontrolní činnosti. Sebehodnocení pedagogických pracovníků je součástí tematických plánů, metodická sdružení ve spolupráci s vyučujícími provádějí kontrolu plnění vzdělávacích programů formou kontrolních prací a hodnocení individuálních výchovně vzdělávacích plánů. Zjištěné skutečnosti jsou podkladem pro korekci v oblasti vzdělávání.

Úroveň personálních podmínek podporuje efektivní vzdělávání a výchovu, umožňuje efektivně realizovat vzdělávací programy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a je hodnocena jako vynikající.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Budova školy je pavilónového typu, prošla bezbariérovými úpravami, dopravu imobilních žáků do patra zajišťuje výtah. Uspořádání učeben, kabinetů a všech ostatních místností vychází z potřeb žáků s postižením. V přízemí budovy je respirium ve kterém je výstava prací žáků, květinová výzdoba a akvárium. Uprostřed pavilónů je dvůr sloužící k přestávkovým pobytům a výuce. Škola má dostatečný počet učeben, odborné pracovny pro výuku

přírodopisu, zeměpisu, zdravotvědy, výtvarné výchovy, matematiky a fyziky. V rámci komplexní péče je využívána relaxační místnost (zde jsou zdravotními sestrami prováděna rehabilitační cvičení a vodní masáže), herna lego a učebna rozvoje smyslů. Pro výuku tělesné výchovy, sportovní zájmovou činnost, ale i pro celoškolské kulturní akce a soutěže má škola velkou tělocvičnu se standardním vybavením sportovního nářadí a náčiní. Další malá tělocvična je využívána pro cvičení na žíněnkách a relaxaci. V areálu školy je travnaté hřiště, asfaltová atletická dráha pro sprint a doskočiště. Část areálu je využívána k výuce pěstitelských prací, za vhodných klimatických podmínek pro výuku některých předmětů a k pobytu žáků o přestávkách. Výuka pracovního vyučování je podle jednotlivých témat uskutečňována ve kmenových třídách, v keramické dílně, dívčí pracovně, cvičné kuchyni s jídelnou, v dílnách, v aranžovně a na pozemku. K přípravě materiálu slouží strojovna. K vybavení školy patří i multimediální učebna s PC, žákovská knihovna, počítačová herna. Pro rodinnou výchovu a pracovní vyučování je zřízen *cvičný byt*.

Pro žáky s tělesným, zrakovým či kombinovaným postižením zajistila ředitelka školy ve spolupráci s pedagogickými centry, za pomoci Krajského úřadu Moravskoslezského kraje a sponzorů řadu kompenzačních pomůcek. Žáci mají k dispozici polohovací pracovní stolky, upravené židle, chodítka, gymnastické míče, vertikalizační stojany, polohovací stavebnice, vanu pro podvodní masáže, hydraulický zvedák, polohovací stůl pro *vojtovu metodu*, rehabilitační míče, trampolínu, rotopedy, skluzavku, PC s lupou a Pichtův psací stroj.

Vybavení žákovským nábytkem, pomůckami, didaktickou technikou i estetická úroveň učeben je nadstandardní. Odborné učebny svým vybavením umožňují realizaci vzdělávacích programů, nabídka didaktických pomůcek vychází z potřeb handicapovaných žáků (názornost, multisenzoriální princip výuky). Ve všech učebnách jsou relaxační koutky s kobercem, stavebnice, hry a dětská literatura. V každé třídě je televizní přijímač s videorekordérem.

Pro žáky má škola dostatečný počet učebnic a didaktických textů, didaktických pomůcek, modelů, zobrazování, zvukových a dotykových pomůcek i počítačových programů. K dalšímu vzdělávání učitelů je ve škole vytvořen fond odborné literatury, pro výuku literatury slouží žákovská knihovna, fond odborné i dětské literatury je doplňován.

Vedení školy sleduje oblast využívání materiálních zdrojů, využívání odborných učeben, výpočetní techniky, didaktické techniky, literatury i efektivitu využívání vyučovací doby v návaznosti na plnění vzdělávacích programů.

Materiálně-technické podmínky umožňují efektivně realizovat vzdělávací programy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou hodnoceny jako vynikající.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Ve škole je vyučováno podle Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy schváleného MŠMT ČR, pod č. j. 24 035/97-22, Vzdělávacího programu zvláštní školy schváleného MŠMT ČR pod č. j. 22 980/97-22, Rehabilitačního vzdělávacího programu schváleného MŠMT ČR pod č. j. 15 988/2003-24 Vzdělávacího programu základní školy 25 018/98-22. Žáci zrakově postižení jsou vzděláváni podle upraveného učebního plánu dle instrukce MŠMT ČR č. j. 22 833/95-24. Projektová výuka probíhá dle schváleného projektu „Zdravá škola“ pravidelně v rámci projektu „Advent“, „Velikonoce“ a „Zdravé dny ve zdravé škole“.

Vzdělávací programy jsou realizovány v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

Povinná dokumentace vztahující se k průběhu a výsledkům vzdělávání (třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy a zápisy z pedagogických rad) je řádně vedena, je úplná, zápisy jsou prováděny průběžně. Osobní dokumentace žáků je zabezpečena proti zneužití. Zápisy z pedagogických rad dokladují, že důležitými body jednání pedagogických rad je problematika výchovně-vzdělávacího procesu.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacích programů.

Vedení školy zajišťuje pravidelnou kontrolu realizace vzdělávacích programů formou hospitací a kontrolou zápisů v třídních knihách. Hospitační záznamy obsahují konkrétní závěry i případná doporučení pro další pedagogickou práci vyučujících. Na kontrolní činnosti se podílí vedení školy, metodická sdružení, uvádějící učitelé a výchovný poradce.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Výchovně vzdělávací práce v jednotlivých vyučovacích předmětech je realizována podle týdenních tematických plánů, ty jsou tvořeny ve spolupráci s metodickým sdružením. Organizace výchovně-vzdělávací práce je promyšlená, rozvrh hodin respektuje psychohygienická hlediska. Pro jednotlivé odborné učebny, tělocvičnu i areál škol jsou vypracovány provozní řády, které specifikují ustanovení školního řádu pro činnost jednotlivých pracovišť. Informace žákům jsou předávány prostřednictvím vyučujících a školním rozhlasem, rodiče jsou informováni písemně zápisy v žákovských knížkách, pomocí informační nástěnky na chodbě školy, na třídních schůzkách a v případě nutnosti telefonicky. Škola je sídlem *Klubu Modrý motýlek*-občanského sdružení rodičů a přátel školy. Při škole pracuje *Klub logopedů*, který vedle činnosti metodické spolupracuje s vedením školy při organizaci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a má pro tuto činnost vlastní akreditaci MŠMT ČR.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovná poradkyně školy má požadované vzdělání, absolvovala předepsané kvalifikační studium. Celoroční plán práce výchovného poradenství vychází z celoročního plánu školy, k dlouhodobým úkolům patří poradenská činnost rodičům, informační činnost ve směru k profesionální orientaci vycházejících žáků, evidence žáků s výchovnými a vzdělávacími problémy. Výchovné poradenství je součástí poradenské činnosti pro rodiče a veřejnost, které je zaměřeno na :

- profesní poradenství
- sociální poradenství
- prevenci patologických jevů v chování žáků
- prevenci šikany

Výchovná poradkyně se podílí na řešení výchovných a vzdělávacích problémů žáků, zajišťuje styk s rodičovskou veřejností. Seznamuje ostatní pedagogické pracovníky a zaměstnance s aktuálními problémy na pedagogických a provozních radách. Rodiče jsou o službách poskytovaných výchovným poradcem informováni, mohou navštívit školu v dohodnutých termínech, v akutních případech kdykoliv. Pracovna výchovné poradkyně je dostatečně vybavena nábytkem a potřebnou literaturou. Předložená dokumentace je funkční. Výchovná poradkyně spolupracuje se SPC, s PPP, s Policií ČR, se školním metodikem preventivních aktivit a s výchovnými poradci speciálních škol.

Metodik preventivních aktivit na škole koordinuje vzdělávání v rámci *zdravého životního stylu*, má vytvořen minimální preventivní program. Vedle vzdělávacích akcí pro pedagogy

organizuje besedy pro žáky i rodiče k problematice drog, xenofobie, práv dítěte, o problematice dospívání, šikany a mezilidských vztahů. Témata preventivního programu jsou zabudována do tematických plánů učitelů. Ve spolupráci s vedením školy, rodiči žáků a výchovnou poradkyní se podílí na řešení problémů žáků s výchovnými obtížemi. V rámci prevence organizuje besedy s příslušníky Policie ČR, městské policie, pracovníky PPP, SPC a s Diagnostickým ústavem v Ostravě. Spolupracuje s pracovníci ÚMOB, kurátory, krizovým centrem pro děti a rodinu, s Linkou důvěry a odbornými lékaři. K informování žáků a rodičů slouží nástěnka, funkci zpětné vazby poskytuje schránka důvěry.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Škola má vypracovaný plán sebeevaluace, jsou stanoveny ukazatele kvality (úspěšnost žáků ve vzdělávání, kompenzace a minimalizace handicapu v oblasti sociální, plnění vzdělávacích programů).

Zjišťování je prováděno systematicky, škola používá tyto prostředky:

- Dotazník pro vedoucí pracovníky
- Dotazník – sebehodnocení pedagogů, ostatních zaměstnanců
- Dotazník pro zaměstnance – hodnocení úrovně školy
- Dotazník pro žáky a rodiče – spokojenost s úrovní, náměty
- Sociometrické dotazníky – monitorování negativních jevů v chování žáků
- Zjišťování čtenářské gramotnosti žáků
- Zjišťování matematických znalostí žáků

Ve výroční zprávě školy za školní rok 2002/2003 je konstatováno, že hodnocení vyplývající z evaluace školy potvrzuje úspěšnou realizaci koncepčních záměrů. Potvrzuje se potřeba zařazování dětí s více vadami a mentálním postižením do školního prostředí. Zájem rodičů o vzdělávání těchto dětí je vzestupný.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk

Při inspekci se uskutečnily hospitace v devíti hodinách jazykového vyučování ve třídách 4. až 9. ročníku, tedy v hodinách věnovaných převážně zvládnutí či upevnění mluvnického učiva.

Pouze část vyučujících českého jazyka splňuje požadavky odborné a pedagogické způsobilosti kladené na učitele zvláštní školy. Na kvalitu výuky neměla absence způsobilosti zásadní negativní vliv. Drobné nepřesnosti, pokud jde o dodržování jazykových norem (nespisovné koncovky, odchylky od spisovné výslovnosti či pravopisné normy), nebyly vždy spojeny jen s vyučujícími bez odborné a pedagogické způsobilosti. Všichni vyučující vynikali v oblastech volby a uplatnění vhodných vyučovacích metod, respektovali zásady psychohygieny výuky, většinou se snažili vhodně motivovat žáky a používali vhodně postupy při hodnocení žáků.

Výuka probíhala v estetickém prostředí běžných tříd vybavených vhodným žákovským nábytkem, případně i počítačem, na němž mohli pracovat žáci se speciálními potřebami. V jednom případě pracovali žáci v počítačové učebně, která ovšem svými rozměry nevyhovuje. Vedle učebnic byly použity i další pomůcky obrazové či textové. V některých třídách bylo k dispozici alespoň jedno vydání školních Pravidel českého pravopisu. Škola ovšem disponuje dostatečným množstvím základních jazykových příruček.

Stanovené výukové cíle odpovídaly aktuálnímu složení tříd. Při práci s žáky převažoval frontální způsob výuky, který vyučující dovedli ve fázi procvičování a upevňování učiva vhodně doplnit individuálním přístupem k žákům s rozdílnými potřebami. Tempo výuky vždy respektovalo možnosti žáků. Vhodně byla zařazována relaxace.

V části vyučovacích hodin se byly vhodně použity účinné motivační postupy (např. hry na procvičování komunikačních dovedností).

Žáci byli ukázněni a chovali se přirozeně, respektovali pravidla komunikace. Byli vybízeni k vyjádření vlastního názoru a k uplatnění vlastních formulací. Přístup vyučujících k žákům byl klidný a vstřícný.

Význačným kladem práce vyučujících byl přístup k hodnocení žáků. Hodnocení žáků mělo vždy pozitivní charakter. Vyučující plně respektovali zásady zmíněné ve vzdělávacím programu zvláštní školy: Každé dítě potřebuje zažít úspěch, zažít radost z pochvaly.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaném jazyce jsou v úhrnu hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a chemii

Výuku matematiky ve sledovaných hodinách zajišťovalo šest vyučujících, tři nemají potřebnou odbornou a pedagogickou způsobilost. Kvalita výuky nebyla absencí způsobilosti podstatně ovlivněna. Předložené časové tematické plány učiva byly v souladu s učebními osnovami, bezprostřední příprava vyučujících na hodiny byla pečlivá.

Výuka probíhala v kmenových učebnách, jejich vybavení žákovským nábytkem a estetická úroveň byla velmi dobrá. Vedle klasických učebních pomůcek byly v souladu s probíranými tématy použity předmětné pomůcky - stavebnice, karty, kostky, počítadla, kalkulačky, obrazový materiál, učebnice, pracovní listy a tabule. Tyto didaktické prostředky byly využity jednak k prezentaci učiva, dále ke stimulaci a plnily i funkci motivační. Vyučující mají k dispozici audiovizuální techniku a výukové počítačové programy.

V hodinách byla zařazena úvodní motivace, k průběžné aktivizaci žáků bylo nejčastěji využíváno pozitivní hodnocení výkonu žáků a jejich povzbuzování, zařazování praktických úloh a mezipředmětové vztahy. Závěrečné zhodnocení práce žáků bylo provedeno ve všech hospitovaných hodinách. Frekvence průběžné klasifikace v sešitech a žákovských knížkách byla dostatečná.

Struktura sledovaných vyučovacích hodin korespondovala s věkem a s individuálními vzdělávacími potřebami žáků. Organizační pokyny učitelů byly jasné a pro žáky srozumitelné. Bylo využíváno rozmanitých vyučovacích metod (např. práce ve skupinách), zohledňovány byly individuální potřeby a schopnosti žáků. střídány činnosti a využívány moderní vyučovací metody. Zařazování samostatné a společné práce bylo přiměřené a diferencované podle schopností a úrovně vědomostí. I při výuce ve skupinkách vytvářeli pedagogové prostor pro individuální práci s žáky. Žáci byli vedeni k rozvíjení matematických představ, k verbálnímu komentování početních operací a k aplikaci početních dovedností ve slovních úlohách.

V hodinách byly rozvíjeny komunikativní dovednosti a vyjadřovací schopnosti žáků. Zařazování prvků dramatické výchovy, recitace a zpěvu příznivě ovlivňovalo spoluutváření vztahů ve třídách. Stylem, jakým byla výuka vedena, se vyučující snažili respektovat osobnost žáka a vytvářeli pro ně klidné pracovní prostředí. Úroveň verbální i neverbální komunikace vyučujících byla na dobré úrovni. Dohodnutá pravidla jednání žáci akceptovali a respektovali.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice lze hodnotit jako vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v pracovním vyučování

Výuka byla sledována u dvou vyučujících, jeden splňuje stanovené podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Jejich zkušenosti a praktické dovednosti měly pozitivní vliv na kvalitu sledované výuky.

Výuka byla hospitována ve složce dílenské práce. Výrobky žáků jsou funkční a pozitivně ovlivňují jejich vztah k práci. Motivace byla diferencovaná v závislosti na individuálních životních zkušenostech a pracovních dovednostech žáků. Vyučující pracovní činnosti průběžně hodnotili a prováděli korekční postupy. Hodnocení bylo převážně pozitivní a vystihovalo základní klady i analýzu případných nedostatků. Bylo využíváno i sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.

Vyučující mají zpracované tematické plány, které rozpracovávají témata vzdělávacího programu na specifické podmínky školy. Plánování odráží nejen stávající materiální podmínky, ale i aktuální podmínky v jednotlivých třídách. Vyučující byli na sledované hodiny připraveni. Stanovené výukové cíle byly zaměřeny na utváření a osvojování individuálních praktických dovedností a návyků a na aplikaci teoretických poznatků v praxi.

Sledovaná výuka probíhala v dílnách. Vybavení odborných pracoven nábytkem, pracovními stoly, přístroji, náradím, nástroji a pomůckami umožňuje vyučujícím realizaci praktických činností uvedených v osnovách vzdělávacího programu.

Organizace ve sledovaných hodinách byla podřízena stanoveným výukovým cílům. Žáci byli seznámeni s materiály, náradím, pomůckami a správným pracovním postupem. Při výkladu a popisu pracovních činností bylo využíváno mezipředmětových vztahů. Veškeré činnosti byly názorně předváděny a objasněny. Jednotlivé pracovní úkony si žáci individuálně nacvičovali. Vyučujícími byla podporována kooperace a žáci si navzájem pomáhali. Používané vyučovací metody odpovídaly individuálním schopnostem a věkovým zvláštnostem žáků a vedly ke splnění stanovených výukových cílů.

Žáci měli dostatečný prostor pro vzájemnou komunikaci a diskusi k jednotlivým činnostem. Vyučující důsledně dbali na udržování pořádku na pracovišti, na dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v pracovním vyučování jsou hodnoceny jako vynikající.

Pomocná škola a přípravný stupeň pomocné školy a rehabilitační třída

Hospitace proběhly v pěti třídách pomocné školy všech stupňů, dvou přípravných a jedné rehabilitační třídě.

Výuka v těchto třídách probíhá podle vzdělávacího programu PŠ a přípravného stupně č. j. 24 035/97-22, Rehabilitačního vzdělávacího programu PŠ č.j. 15 988/2003-24, podle Opatření „Úprava vzdělávacích programů speciálních škol pro tělesně postižené č.j. 16 857/98-24“, podle MP k zabezpečení logopedické péče ve školství č.j. 21 224/98-24 a podle individuálních vzdělávacích plánů žáků s více vadami a těžkým mentálním postižením. V těchto třídách probíhá individuální logopedická péče a dorozumivací dovednosti pro žáky s vadami řeči po diagnostice provedené klinickým logopedem a rehabilitace na základě lékařské diagnózy v rámci zdravotní tělesné výchovy. Výuka probíhá v souvislých blocích. Dělení vyučovacích hodin a plnění učebního plánu v hodinách se řídí schopností dětí a organizace vyučování vyučujícím.

Žáci jsou vzděláváni na základě individuálních vzdělávacích plánů. Při zpracování těchto plánů učitelky vycházejí z celkového zdravotního stavu žáka, vstupních znalostí a dovedností. Učitelky s individuálními plány operativně pracují, pravidelně je vyhodnocují a hledají možnosti pro další stimulaci a motivaci žáků. Všichni vyučující byli na výuku dobře připraveni.

Personální podmínky jsou z hlediska dosaženého vzdělání pedagogů dobré. Všichni vyučující splňují předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost. Tato skutečnost se pozitivně

promítala do kvality výchovně vzdělávacího procesu, stejně jako souběžné působení dalšího pedagoga – vychovatele. Někteří žáci měli své osobní asistenty.

Prostorové podmínky těchto tříd jsou velmi dobré. Jsou přizpůsobené imobilním žákům. Třídy, přílehlé prostory i hygienická zařízení mají dostatek prostoru pro bezpečný pohyb žáků s motorickými problémy. Všechny třídy mají prostor pro individuální práci s žáky i jejich relaxaci. Z hlediska materiálně technického zabezpečení mají tyto třídy dostatek manipulačních, kompenzačních i didaktických pomůcek. Pro těžce postižené žáky s poruchou hybnosti jsou zhotovovány na zakázku kompenzační pomůcky a vertikalizační stojany s pracovní deskou na míru ve spolupráci s ortopedem. Pro žáky se zrakovým postižením je ve výuce používána televizní lupa. V logopedické pracovně je počítač s dotykovou obrazovkou a hlasovým výstupem. Třídy i všechny ostatní prostory, které byly v průběhu inspekce využívány, jsou vybaveny účelným a vkusným nábytkem. Výzdoba celé školy dětskými pracemi, pořádek a čistota umocňují příznivý estetický dojem. Psychohygienické zásady byly ve vyučování dodržovány příkladným způsobem. Všechny vyučující citlivě reagovaly na rychlou unavitelnost žáků, jejich emoční nevyrovnanost a odlišné fyzické i psychické potřeby.

Z hlediska organizace probíhá ve třídách souvislá výuka. Ve všech sledovaných hodinách uplatňovali vyučující vhodné metody a formy práce. Úkoly žákům zadávali individuálně podle jejich subjektivních možností a předpokladů. V rehabilitační třídě a třídách přípravného stupně byla zaměřena pozornost na rozvoj verbální i neverbální komunikace všemi možnými a různorodými prostředky, zlepšování vizuálně motorické koordinace a rozvoj rozumových schopností zejména v oblasti porozumění. Verbální komunikace u některých žáků byla na úrovni vokalizace. Ve třídách pomocné školy soustředili pozornost na rozvíjení rozumových schopností, vytváření dovedností a návyků nezbytných pro osvojování základů čtení, psaní a počtů, stejně jako zlepšování pracovních dovedností, jemné i hrubé motoriky. Výsledky důsledné a pečlivé výuky byly zřetelné ve vyšších stupních pomocné školy jak v délce pozornosti, schopnosti porozumění a komunikace, tak i ve znalosti učiva daného vzdělávacím programem. Během výuky žáci ve svém vyučovacím rozsahu navštěvují ZVT rehabilitaci, nebo pracovníka SPC, který s ním individuálně pracuje podle druhu postižení, nebo logopedickou terapii. Pro každého žáka k této individuální výuce je zpracován individuální plán.

Používané metody a přístupy vycházely z možností žáků, jejich schopnosti a koncentrace. Atmosféra ve třídách v průběhu hospitací byla klidná a srdečná. Ve všech třídách se pedagogové snažili žáky získávat pro činnost průběžnou motivací, neustálým oceňováním jejich výkonů, povzbuzováním i fyzickým kontaktem. Hlasové projevy vyučujících byly tlumené a zklidňující, pokyny směrem k žákům jednoduché a konkrétní. Žáci měli k pedagogům důvěru, nebránili se dotyku, dávali najevo svoji přichylnost.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v těchto třídách jsou hodnoceny jako vynikající.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky vzdělávání jsou ověřovány plánovitě, škola zjišťuje výsledky vzdělávání vlastními evaluačními nástroji. Úroveň získaných dovedností ve výtvarné, hudební a tělesné výchově je sledována formou výstav výtvarných prací, projevuje se v estetické úrovni tříd. Úspěšná je účast žáků ve sportovních a hudebních vystoupeních. Úroveň výsledků vzdělávání v pracovním vyučování ovlivňují motorické handicap a nižší mentální úroveň žáků. Metodická sdružení vypracovala prověrky pro jednotlivé předměty, vedení školy využívá výsledků těchto prověrek k hodnocení úrovně vzdělávání. Využitím testů, přímé práce s žáky a dotazníků byly zjišťovány čtenářské dovednosti a matematické schopnosti. Výskyt negativních jevů v chování žáků je následně vyhodnocován a jsou stanovena opatření pro

další vzdělávání. V dotaznících pro zaměstnance a rodiče byla zjišťována celková úroveň práce školy. Výsledky byly počítačově graficky zpracovány a vyhodnoceny. Tento způsob zjišťování výsledků vzdělávání a výchovy má nejen funkci kontrolní, ale má i zpětnou vazbu při korekci pedagogické práce a při plánování.

Vedení školy vede písemné záznamy o získaných poznatcích, provádí jejich analýzu, která je i podkladem pro hodnocení pedagogické úrovně vyučujících. Součástí sebeevaluace školy je zapojení do vzdělávacích projektů. Všechny písemné práce jsou doloženy analýzou, její součástí jsou i přijatá opatření k odstranění zjištěných nedostatků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech jsou celkově hodnoceny jako vynikající.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené ve zřizovací listině jsou v souladu s údaji uvedenými v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Škola realizuje pro žáky projekt „Zdravá škola“, v rámci projektu jsou uskutečňovány návštěvy divadelních představení, je zajišťován pitný režim, mléčné svačinky, jsou organizovány vycházky a sportovní soutěže. Škola je zařazena do národní sítě „Zdravých škol“.

Součástí komplexní péče je zájmová činnost žáků v době mimo vyučování, účast žáků na společenských, sportovních a kulturních akcích.

Byla uskutečněna bezbariérová úprava školy, v rámci výuky jsou probírána a procvičována témata s problematikou ochrany člověka za mimořádných událostí.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT ČR o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 33 137/2001-21
2. Zřizovací listina školy vydaná Moravskoslezským krajem, sídlem na ulici 28. října 117, 702 18 Ostrava, ZL/041/2001 vydaná na základě usnesení Zastupitelstva kraje č. 20/774/1 ze dne 18. prosince 2003
3. Třídní výkazy zvláštní a pomocné školy ve školním roce 2003/2004
4. Třídní knihy zvláštní a pomocné školy ve školním roce 2003/2004
5. Osobní dokumentace žáků všech tříd ve školním roce 2003/2004
6. Školní řád ze dne 1. 9. 2003, bez č. j.
7. Organizační řád školy č. j. 1/2003 ze dne 25. 8. 2003
8. Řády odborných učeben ze dne 30. září 2003
9. Rozvrhy hodin jednotlivých tříd pro školní rok 2003/2004
10. Záznamy z pedagogických rad za školní rok 2003/2004
11. Personální dokumentace všech pedagogických pracovníků

ZÁVĚR

Vzdělávání a výchova ve sledovaných vyučovacích hodinách je zajišťována dvaceti třemi pedagogy, sedm z nich nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků dané § 2 odst. 1 a 3 vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. devět učitelů dálkově studuje obor speciální pedagogika, pedagogové se dále vzdělávají, prioritu mají kurzy výpočetní techniky, vzdělávání v oblasti cizích jazyků a trendů ve speciálním školství.

Oblast personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti je hodnocena jako vynikající. Budovy školy mají bezbariérové úpravy, třídy jsou dostatečně prostorné a vybavené potřebným žákovským nábytkem. Odborné učebny jsou vhodně využívány, jejich vybavenost je vynikající. V areálu budov školy jsou cvičné pozemky a prostory pro relaxaci a výuku tělesné výchovy. Vybavení učebnicemi, základními i speciálními didaktickými pomůckami i výpočetní technikou umožňuje realizaci vzdělávacích programů.

Oblast materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti je hodnocena jako vynikající.

Během inspekce byly hospitovány vyučovací předměty ve třídách pomocné a zvláštní školy. Hospitace prokázaly velmi dobrou aktuální přípravu vyučujících na výuku v souladu se vzdělávacími programy, plánovitost výchovně vzdělávací činnosti pěkný vztah k žákům a efektivní využívání času a didaktických pomůcek.

Průběh a výsledky sledovaného vzdělávání a výchovy v hospitovaných vzdělávacích předmětech ve třídách pomocné školy, přípravného stupně pomocné školy, zvláštní školy a rehabilitační třídy jsou hodnoceny jako vynikající.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Zbyněk Knop	PaedDr. Z. Knop
Člen týmu	Mgr. Lenka Vojtovičová	Mgr. L. Vojtovičová
Člen týmu	Mgr. Vladislav Vančura	Mgr. V. Vančura
Další zaměstnanci ČŠI	Ing. Šárka Baarová Jaroslava Sivková Hana Strachotová	

V Ostravě dne 22. dubna 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 26. dubna 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Eva Sroková	Mgr. Eva Sroková

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Moravskoslezský inspektorát-oblastní pracoviště, Matiční 20, 702 00 Ostrava 2. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad MSK– odbor školství, mládeže a sportu, 28. října 117, 702 18 Ostrava	2004-05-11	N6-1209/04-000909
Krajský úřad MSK, PhDr. J. Wenigerová, náměstkyně hejtmána, , 28. října 117, 702 18 Ostrava	2004-05-11	N6-1208/04-000909
Rada školy-	-	-

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.